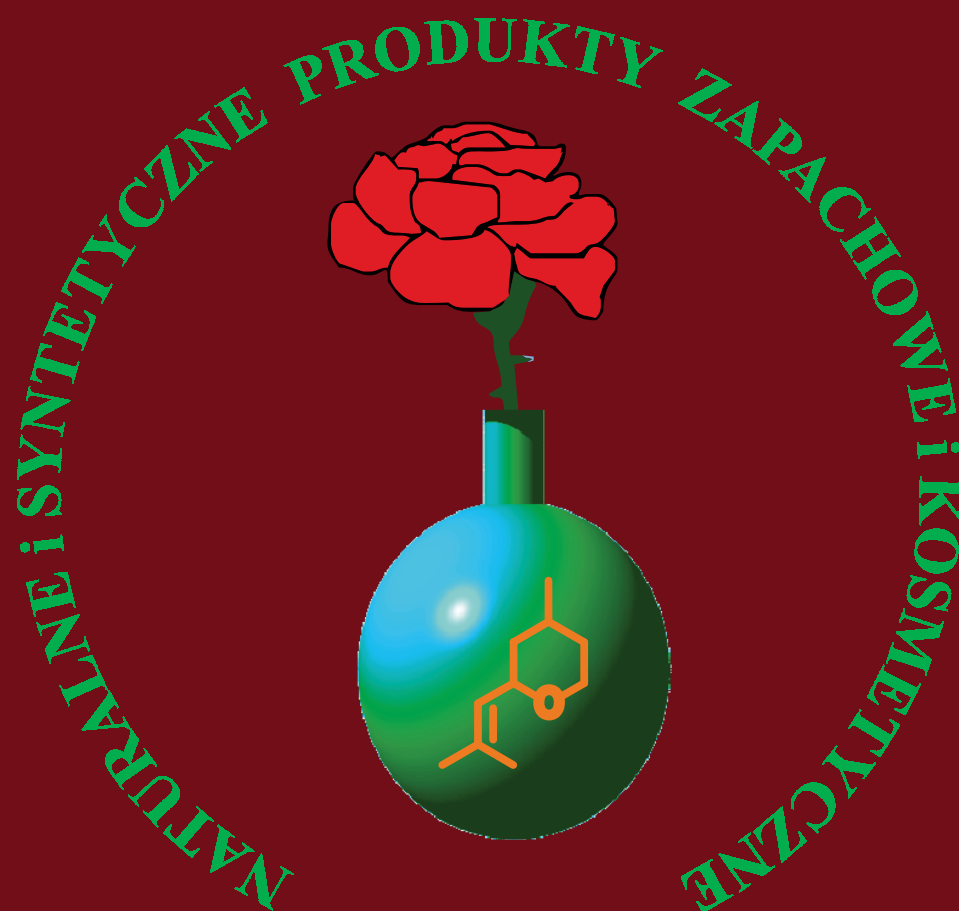

VI KRAJOWE SYMPOZJUM

Łódź, 24 – 26 czerwca 2015

**INSTYTUT PODSTAW CHEMII ŻYWNOSCI
WYDZIAŁ BIOTECHNOLOGII I NAUK O ŻYWNOSCI
POLITECHNIKA ŁÓDZKA**

Komitet Naukowy

dr hab. Marek Gliński	Politechnika Warszawska, Wydział Chemiczny, Warszawa
prof. dr hab. Zbigniew Janeczko	Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medicum, Kraków
prof. dr hab. Józef Kula	Politechnika Łódzka, Instytut Podstaw Chemii Żywności, Łódź
prof. dr hab. Stanisław Lochyński	Politechnika Wrocławska, Zakład Chemii Bioorganicznej, Wrocław Wyższa Szkoła Fizjoterapii we Wrocławiu, Instytut Kosmetologii, Wrocław
prof. dr hab. Ewa Osińska	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Katedra Roślin Warzywnych i Leczniczych, Warszawa
dr Magdalena Sikora	Politechnika Łódzka, Instytut Podstaw Chemii Żywności, Łódź
prof. dr hab. Czesław Wawrzeńczyk	Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Katedra Chemii, Wrocław
prof. dr hab. n. farm. Lucjusz Zaprutko	Uniwersytet Medyczny w Poznaniu, Katedra i Zakład Chemii Organicznej, Poznań
prof. dr hab. Renata Zawirska-Wojtasiak	Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Zakład Koncentratów Spożywczych, Poznań

Komitet Organizacyjny

Danuta Kalemba (przewodnicząca), Anna Wajs-Bonikowska (sekretarz), Radosław Bonikowski, Anna Kurowska, Agnieszka Maciąg, Jolanta Stołowska-Druri

Wydawca: Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności Politechniki Łódzkiej

ISBN 978-83-924145-7-5

Nakład 150 egz.

Druk: Studio Poligrafii i Reklamy Wolak

Chemoenzymatyczna synteza i analiza właściwości zapachowych eterów oksymów o szkielecie terpenowym

Daniel Strub,^{1*} Józef Kula,² Magdalena Sikora,² Julia Gibka,² Stanisław Lochyński^{1,3}

¹Politechnika Wroclawska, Wydział Chemiczny, Zakład Chemii Bioorganicznej
Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław

²Politechnika Łódzka, Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności, Instytut Podstaw Chemii Żywności
ul. Stefanowskiego 4/10, 90-924 Łódź

³Wyższa Szkoła Fizjoterapii, Instytut Kosmetologii
ul. Tadeusza Kościuszki 4, 50-038 Wrocław

**daniel.strub@pwr.edu.pl*

Terpeny i ich tlenowe pochodne są powszechnie wykorzystywane jako substraty do syntezy nowych, półsyntetycznych związków o właściwościach zapachowych. Oksymy są rzadziej wykorzystywane jako składniki kompozycji zapachowych, ponieważ wiele z nich jest substancjami stałymi i mniej lotnymi – tylko siedem z nich jest wykorzystywanych komercyjnie jako środki zapachowe [1]. Preparatyka, profile zapachowe i komercyjne zastosowanie prostych eterów oksymów zostały opisane jedynie w trzech patentach gigantów branży perfumeryjnej – International Flavors & Fragrances Inc. (IFF) [2,3] oraz Givaudan [4].

Nasze dotychczasowe badania koncentrowały się na biotechnologicznych metodach otrzymywania związków zapachowych, a w szczególności na chemoenzymatycznych przekształceniach hydroksylowych pochodnych terpenoidowych z wykorzystaniem lipaz natywnych i immobilizowanych [5] oraz mikroorganizmów [6]. Nasze obecne badania koncentrują się na syntezie nowych związków zapachowych z klasy eterów oksymów, zawierających szkielet terpenowy w swojej strukturze. Otrzymaliśmy ponad 40 związków z zachowanym układem fenchanu i *p*-mentanu, wychodząc z komercyjnie dostępnych ketonów terpenowych (+)- i (-)-fenchonu [7] oraz (+)- i (-)- karwonu. Otrzymane związki charakteryzują się różnymi zapachami: od żywicznych, warzywnych, poprzez kwiatowy (gerberów i astrów) w przypadku *O*-glicydylowej pochodnej fenchanowej, a także kiszonych ogórków (*O*-metylowa pochodna *p*-mentanu) oraz owocowych (czarna porzeczka, gruszka). Racemiczne mieszaniny niektórych otrzymanych pochodnych zostaną poddane enzymatycznemu rozdziałowi kinetycznemu.

Projekt współfinansowany z dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na działalność statutową Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej oraz ze środków Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) na lata 2014-2018 dla Wrocławskiego Centrum Biotechnologii

[1] Zviely M, Li M. *Perfumer & Flavorist* 38, 36-39, 2013

[2] Narula APS, Mahesh R, Pawlak M. Brooks CDW. U.S. Pat. 6924263 B2, 2005

[3] Narula APS, Mahesh R, Pawlak M, Merritt PM, Brooks CDW. U.S. Pat. 7015189 B2, 2006

[4] Kaiser R, Naegeli P, Nussbaumer C. Eur. Pat. 0672746 A1, 1995

[5] Kuriata R, Gajcy K, Turowska-Tyrk I, Lochyński S. *Tetrahedron: Asymmetr.* 21, 805-809, 2010

[6] Kuriata-Adamusiak R, Strub D, Szatkowski P, Lochyński S. *Flavour Fragr. J.* 26, 351-355, 2011

[7] Strub D, Balcerzak L, Niewiadomska M, Kula J, Gibka J, Sikora M, Lochyński S. *Tetrahedron-Asymmetr.* 25, 1038-1045, 2014